

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ КИЇВСЬКОЇ ОБЛДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ СЕРВІСУ ТА ДИЗАЙНУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії

Алла СТЕПУРА

«26» квітня 2024 р.

ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

**У ФОРМІ ТВОРЧОГО КОНКУРСУ
З ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА «РИСУНОК»**

для вступу на навчання для здобуття професії

**5141 «Перукар (перукар-модельєр); манікюрник»;
5141 «Перукар (перукар-модельєр)»**

за освітньо-кваліфікаційним рівнем
«кваліфікований робітник» у 2024 році

Біла Церква
2024

Розглянуто на засіданні циклової комісії «Перукарське мистецтво» Білоцерківського фахового коледжу сервісу та дизайну, протокол № 9 від 8 квітня 2024 р.

Програма вступного випробування у формі творчого конкурсу з освітнього компонента «Рисунок» для вступу на навчання на основі базової загальної освіти для здобуття професії 5141 «Перукар (перукар-модельєр); манікюрник»; «Перукар (перукар-модельєр)» за освітньо-кваліфікаційним рівнем «кваліфікований робітник» у 2024 році / Укладач Л. Ю. Лемешко, О.М.Юрчинська. Біла Церква : БФКСД, 2024. 12 с.

Рецензент:

Шмегельська Ю.В., спеціаліст вищої категорії, кандидат мистецтвознавства

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Метою вступного випробування з освітнього компонента «Рисунок» є перевірка рівня володіння вступником практичними вміннями та навичками в галузі образотворчого мистецтва, ступеня усвідомлення та осмислення умов творчого завдання і використаних засобів для його вирішення,

Конкурсне завдання є комплексним і представляє собою поетапне вирішення поставлених завдань. Кожен етап демонструє первинні навички рисунка, виявляє рівень підготовки, природний хист і художній смак вступника.

Мистецтво, як форма суспільного пізнання, являє собою художньо-образне відображення життя. Відображаючи оточуючий світ, художник одночасно втілює у витворах мистецтва свої думки, почуття, естетичні ідеали, дає оцінку явищам життя, висловлює своє розуміння світу. Художня образність в образотворчому мистецтві досягається не тільки прямим, достовірним відображенням предметів та об'єктів природи. Створюючи витвір мистецтва, художник безумовно спирається на природу, виходить з неї як в загальному задумі, так і в формах вираження. Для створення художнього образу треба володіти вмінням виконання начерків, замальовок, етюдів, ескізів. Необхідним є розвиток образного мислення, уяви, спостережливості, вміння живописними засобами правдиво відтворювати природу, передавати її конструктивні, об'ємні, матеріальні, просторові та тонально-колористичні якості.

Для виконання творчих робіт необхідне ознайомлення з теоретичними питаннями образотворчої грамоти, основами лінійної та повітряної перспективи, закономірностями світлотіні, правилами передавання на зображувальній площині об'єму, матеріалу та простору.

Першоосновою художньої образності в мистецтві є рисунок, який відтворює предметну форму. Для правильного виконання завдання необхідним є освоєння певних практичних навичок за наступними пунктами:

1. Оволодіння елементами перспективи. Конструктивна та перспективна побудова предметів.

2. Оволодіння принципами перспективної побудови форми за допомогою світлотіні (її градацій).

3. Оволодіння засобами передачі об'єму, матеріалу та простору в рисунку (характер світлотіні різних матеріалів, тонові співвідношення, роль лінії та штриха).

Необхідно також навчитись бачити композиційний устрій відтворюваного об'єкту, правильне співвідношення між його частинами.

Вступник повинен володіти прийомами образотворчої грамоти, мати практичні навички їх реалізації в рисунку: бачити пропорції, перспективні зміни, конструктивно будувати зображення та розташовувати його на площині, володіти світлотіньовою ліпкою об'ємної форми, вміти виконувати тональний рисунок, в якому предмети зображуються у світлоповітряному середовищі.

Специфіка проведення та оцінювання творчих робіт полягає в тому, що протягом вступного випробування абітурієнти виконують два завдання, результатом яких повинна бути завершена творча робота.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Програму для вступників 2024 р. складено на основі програми з предмету «Образотворче мистецтво» для учнів загальноосвітніх навчальних закладів.

РИСУНОК – ОДИН З ВИДІВ ГРАФІКИ

Засоби створення рисунку. Техніка рисунку. Форма, об'єм, конструктивна будова предметів.

ЗОБРАЖЕННЯ ПЛОСКИХ І ОБ'ЄМНИХ ПРЕДМЕТІВ В ПЕРСПЕКТИВІ

Лінія горизонту. Точка сходження. Картинна площина. Предметна площина. Закони лінійної та повітряної перспективи.

КОМПОЗИЦІЯ

Закони композиції. Будова об'ємних геометричних предметів на площині окремо і в композиції. Метод візування в процесі рисування. Послідовність виконання рисунку натюрморту.

СВІТЛОТІНІ

Тінь, світло, напівтіні, відблиск, рефлекс. Передача світла та тіні в рисунку простих геометричних тіл.

РИСУНОК ГОЛОВИ ЛЮДИНИ

Будова голови. Пропорції обличчя. Рисунок елементів обличчя. Рисунок обличчя. Рисунок волосся.

ЗМІСТ ВИМОГ І ЗАВДАНЬ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ З ПРЕДМЕТУ «РИСУНОК»

Форма проведення творчого конкурсу комбінована та складається з двох практичних завдань.

1. Натюрморт з натури:

- елементи побуту;
- драпування темне та світле;
- овочі чи фрукти.

Матеріали для виконання завдання:

- папір формату А-4;
- прості олівці; планшет.

2. Підбір та зображення зачіски до певного типу обличчя з уяви.

Матеріали для виконання завдання:

- папір формату А-4;
- прості олівці; планшет.

Важливою вимогою є правильна компоновка натури в форматі листа. Рисунок повинен бути конструктивним і побудованим пропорційно. В зображенні необхідним є передання характеру натури, чітка витримка пропорцій і тональне моделювання форми. Підпорядкування менш

значимого головному, виявлення характерного, типового, підсилює правдивість зображення. Важливою характерною особливістю в зображенні предметів є їхні пропорції, співрозмірність в зображенні їх частин між собою та частинами предмету в цілому. Форму предметів виявляють завдяки освітленості. Ступінь освітленості поверхні залежить від кута падіння променя світла. На поверхні гранованих тіл переходи світлотіні більш чіткі, а на кривих поверхнях більш пливкі.

Чим більш віддалений предмет в глибину простору, тим менш чіткою стає контрастність світлотіні та яскравість відтінків кольору. Сила тону штриховки підпорядковується закономірностям світлотіні - послідовному розподілу світла по поверхні в залежності від її побудови: світло, напівтіні, тіні, рефлекси, тіні від предметів.

Практичним вирішенням завдання зображення об'ємної форми предмета є ведення процесу рисунку від лінійно-конструктивної побудови з визначенням головних пропорцій предмета до трактовки об'ємної форми за допомогою світла і тіні. Процес рисунку ведеться від загального до поодинокого та від поодиноких деталей до більшого узагальнення. Вірно знайдені тональні відношення на рисунку надають зображенню предметів правдивість, матеріальність та переконливість.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання готовності вступників до навчання в коледжі за професією 5141 «Перукар (перукар-модельєр); манікюрник»; 5141 «Перукар (перукар-модельєр)» здійснюється за двохсотбальною шкалою (від 100 балів до 200 балів).

Специфіка проведення та оцінювання творчих робіт полягає в тому, що протягом вступного випробування вступники виконують два завдання, результатом яких повинна бути завершена творча робота.

При оцінці творчих робіт вони аналізуються з позицій виразності, логічного завершення та естетичної доцільності, з точки зору відповідності сучасним вимогам до навчальної методики виконання подібних робіт. Кожне завдання оцінюється максимально в 200 балів та виводиться середньоарифметичне значення, що і є результатом виконання завдань творчого конкурсу.

Практичне завдання «Натюрморт з природи»

оцінюється за 200-бальною системою на основі таких критеріїв:

- цілісність сприйняття групи предметів;
- композиційне розміщення;
- передача пропорцій;
- перспективне скорочення;
- конструктивна будова;
- матеріальність;
- фактура предметів;
- характеристика тональних градацій та об'єм;
- технічна і стильова досконалість виконання натюрморту;
- художнє узагальнення завдання та остаточне художнє завершення натюрморту;
- охайність.

**Нормативи оцінювання практичної роботи в техніці рисунок
за 200-бальною системою**

<p align="center">Бал (за 200 бальною шкалою оцінювання)</p>	<p align="center">Вимоги до виконання практичної роботи (натюрморту) в техніці рисунок</p>
<p align="center">196-200</p>	<p>Вступник виконав практичну роботу – рисунок натюрморту, враховуючи всі вимоги до виконання: цілісність сприйняття групи предметів, композиційне розміщення, передачу пропорцій, перспективне скорочення, конструктивна будова, матеріальність, фактура предметів, характеристика тональних градацій та об'єм. Робота завершена, цілісна і обов'язково охайна.</p>
<p align="center">187-195</p>	<p>Вступник виконав практичну роботу – рисунок натюрморту, враховуючи всі вимоги до виконання: цілісність сприйняття групи предметів, композиційне розміщення, передачу пропорцій, перспективне скорочення, конструктивна будова, матеріальність, фактура предметів, характеристика тональних градацій та об'єм. Робота завершена, цілісна, але дещо неохайна.</p>
<p align="center">176-186</p>	<p>Вступник виконав практичну роботу – рисунок натюрморту, враховуючи всі критерії виконання з незначними помилками в передачі фактури предметів та характеристиці тональних градацій, або виконав неохайно.</p>
<p align="center">167-175</p>	<p>Вступник виконав практичну роботу – рисунок натюрморту, враховуючи всі критерії виконання з незначними помилками в будові предметів, передачі фактури предметів та характеристиці тональних градацій.</p>
<p align="center">151-166</p>	<p>Вступник виконав практичну роботу – рисунок натюрморту, враховуючи всі вимоги до виконання практичної роботи з певними помилками в будові предметів або передачі фактури та характеристиці тональних градацій.</p>
<p align="center">142-150</p>	<p>Вступник виконав практичну роботу – рисунок натюрморту, враховуючи всі вимоги до виконання практичної роботи зі значними помилками в будові предметів та характеристиці тональних градацій, допустив неохайність.</p>

132-141	Вступник виконав тільки конструктивну побудову натюрморту, враховуючи цілісність сприйняття групи предметів, композиційне розміщення, передачу пропорцій, перспективне скорочення; конструктивна будова.
127-132	Вступник виконав практичну роботу, не враховуючи вимог до виконання на 80%: цілісність сприйняття групи предметів; композиційне розміщення; передачу пропорцій; перспективне скорочення; конструктивна будова; матеріальність; фактуру предметів; характеристику тональних градацій та об'єм. Робота завершена, але неохайна і неправильна.
124-126	Вступник виконав практичну роботу, не враховуючи жодних вимог до виконання: цілісність сприйняття групи предметів; композиційне розміщення; передачу пропорцій; матеріальність; фактуру предметів; характеристику тональних градацій та об'єм. Робота завершена, але неохайна і неправильна.
114-123	Вступник почав виконувати рисунок натюрморту (виконав 15 % рисунка).
101-113	Вступник почав виконувати рисунок натюрморту (виконав 10 % рисунка)
100	Вступник почав виконувати рисунок натюрморту, допускаючи помилки при створенні композиції(виконав 5 % рисунка)

Практичне завдання

«Підбір та зображення зачіски до певного типу обличчя з уяви»

оцінюється за 200-бальною системою на основі таких критеріїв:

- правильний підбір зачіски до типу обличчя;
- гармонійна компоновка зображення у заданому форматі;
- моделювання основних форм зачіски та типу волосся;
- узгодження тонових співвідношень зачіски;
- художнє узагальнення завдання та остаточне художнє завершення ескізу зачіски.

**Нормативи оцінювання практичної роботи в техніці рисунок
за 200-бальною системою**

<p align="center">Бал (за 200 бальною шкалою оцінювання)</p>	<p align="center">Вимоги до виконання практичної роботи з уяви</p>
<p align="center">190-200</p>	<p>Вступник виконав практичну роботу – підбір та зображення зачіски до певного типу обличчя, враховуючи всі вимоги до виконання: правильний підбір зачіски до типу обличчя; гармонійна компоновка зображення у заданому форматі; моделювання основних форм зачіски та типу волосся; узгодження тонових співвідношень зачіски; художнє узагальнення завдання та остаточне художнє завершення ескізу зачіски. Робота завершена, цілісна і обов’язково охайна.</p>
<p align="center">179-189</p>	<p>Вступник виконав практичну роботу – підбір та зображення зачіски до певного типу обличчя, враховуючи всі вимоги до виконання: правильний підбір зачіски до типу обличчя; гармонійна компоновка зображення у заданому форматі; моделювання основних форм зачіски та типу волосся; узгодження тонових співвідношень зачіски; художнє узагальнення завдання та остаточне художнє завершення ескізу зачіски. Робота завершена, цілісна, але дещо неохайна.</p>
<p align="center">168-178</p>	<p>Вступник виконав практичну роботу – підбір та зображення зачіски до певного типу обличчя, враховуючи всі критерії виконання з незначними помилками в передачі фактури волосся або виконав неохайно.</p>
<p align="center">156-167</p>	<p>Вступник виконав практичну роботу – підбір та зображення зачіски до певного типу обличчя, враховуючи всі критерії виконання з незначними помилками в моделюванні основних форм зачіски та типу волосся та характеристиці тональних градацій.</p>

146-155	Вступник виконав практичну роботу – підбір та зображення зачіски до певного типу обличчя, враховуючи всі вимоги до виконання практичної роботи з незначними помилками в компоновці зображення у заданому форматі, моделюванні основних форм зачіски та типу волосся та характеристики тональних градацій.
136-145	Вступник виконав практичну роботу – підбір та зображення зачіски до певного типу обличчя, враховуючи всі вимоги до виконання практичної роботи з незначними помилками в правильному підборі зачіски до типу обличчя, компоновці зображення у заданому форматі, моделюванні основних форм зачіски та типу волосся, характеристики тональних градацій.
126-135	Вступник виконав тільки правильний підбір зачіски до певного типу обличчя, гармонійно скомпонував елементи у заданому форматі.
116-125	Вступник виконав практичну роботу, не враховуючи вимог до виконання на 80%: підбір та зображення зачіски до певного типу обличчя, враховуючи всі вимоги до виконання: правильний підбір зачіски до типу обличчя; гармонійна компоновка зображення у заданому форматі; моделювання основних форм зачіски та типу волосся; узгодження тонових співвідношень зачіски; художнє узагальнення завдання та остаточне художнє завершення ескізу зачіски. Робота завершена, але неохайна і неправильна.
100-115	Вступник виконав практичну роботу, не враховуючи жодних вимог до виконання: правильний підбір зачіски до типу обличчя; гармонійна компоновка зображення у заданому форматі; моделювання основних форм зачіски та типу волосся; узгодження тонових співвідношень зачіски; художнє узагальнення завдання та остаточне художнє завершення ескізу зачіски. Робота завершена, але неохайна і неправильна.

Особи, які не досягли межі 100 балів на творчому конкурсі до подальшого складання вступних випробувань та участі в конкурсі не допускаються.

Тривалість творчого конкурсу з рисунку – **2 години**.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Кириченко М. А. Основи образотворчої грамоти : навч. пос. Київ : Вища школа, 2002. 190 с.
2. Клименко Т.М. Креслення. Рисунок. Композиція. Навч. пос. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2018. 300 с.
3. Лемешко Л.Ю. Рисунок: курс лекцій. Б.Ц. : БФКСД, 2022. 115 с.
4. Лемешко Л.Ю. Зображення елементів голови та голови людини в цілому : навч. пос. Біла Церква : БФКСД, 2023. 34 с.
6. Сухенко В. О. Рисунок : навчальний посібник. Київ : BONA MENTE, 2004. 184 с.
7. Стретович Н.А. Зображення жіночої фігури. Зображення жіночої фігури в умовно-стилізованій манері. : навч. пос. Біла Церква : БФКСД, 2020. 31 с.

Допоміжна

1. Котляр В. П. Основи образотворчого мистецтва і методика виховання дітей навч. пос. Київ : Кондор, 2006. 200 с.
2. Куленко М. Я. Основи графічного дизайну. Київ : Кондор, 2006. 494 с.
3. Сухенко В. О. Рисунок. Київ : BONA MENTE, 2004. 184 с.

Інформаційні ресурси

1. Лемешко Л. Ю. Рисунок натюрморту [Електронний Ресурс] : навч. посіб. для студ. кол. сервісу та дизайну. 1000 Min / 517 MB. Біла Церква : БФКСД, 2022.